

Поплавська Вікторія

студентка

Науковий керівник: канд. пед. наук Семенишена Р.В.

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА АВТОТРАНСПОРТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Сучасне життя суспільства складно уявити без автомобіля. Автомобільний транспорт бере участь у виробничому процесі кожного підприємства та є важливим засобом задоволення особистих потреб громадян. Особливе географічне положення України визначає її високий транзитний потенціал як держави, що об'єктивно покликана відігравати роль геополітичного мосту у транспортних зв'язках, які формуються на вирішальних напрямках міжнародної торгівлі. За обсягами перевезень пасажирів та вантажів автомобільний транспорт займає перше місце у транспортному комплексі України і більшості розвинених держав світу.

Автотранспортне підприємство (АТП) — підприємство автомобільного транспорту комплексного типу, що здійснює перевезення вантажів або пасажирів, зберігання, технічне обслуговування та ремонт рухомого складу, забезпечення його експлуатаційними матеріалами та запасними частинами. АТП спеціалізуються на виконанні транспортних послуг, які є специфічним видом продукції, пов'язаним із переміщенням вантажів і пасажирів, а також з виконанням операцій, що є супутніми чи доповнюють цей процес. За родом виконуваних транспортних робіт АТП поділяють на такі типи:

- вантажні, які здійснюють перевезення вантажів;
  - пасажирські, що здійснюють перевезення пасажирів автобусами і легковими автомобілями;
  - змішані, які здійснюють перевезення як пасажирів, так і різноманітних вантажів;
  - спеціалізовані, які здійснюють певні види автотранспортних робіт (сміттєвози, дорожньо-будівельна техніка, пожежні автомобілі, автомобілі швидкої допомоги тощо).
- [1, с. 83]

Процес виробничої діяльності АТП включає основне, допоміжне та обслуговувальні виробництва:

- основне виробництво виконує перевезення, що є визначальним для АТП. Воно потребує обслуговування і виконання комплексу допоміжних робіт.

- допоміжне виробництво АТП — це сукупність виробничих процесів із забезпечення технічної готовності рухомого складу, який використовують у основному виробництві.

Обслуговувальні виробництва матеріального продукту не створюють. Вони забезпечують основне і допоміжне виробництва енергоресурсами, інформаційним обслуговуванням, контролюють якість технічного обслуговування та ремонту тощо.

Види господарських операцій в АТП:

- експлуатаційні перевезення пасажирів і вантажів;
- гаражне обслуговування і зберігання рухомого складу, технічне обслуговування і ремонт автомобілів, причепів та їх агрегатів;
- транспортно-експедиційне обслуговування;

- навантаження порожніх автомобілів;
- перегін нових автомобілів із заводів;
- утримання і експлуатація транспортних агрегатів станцій технічного обслуговування вантажних автостанцій.

Основні складові елементи транспортного процесу на всіх підприємствах незалежно від роду діяльності такі:

- навантаження вантажів або посадка пасажирів на рухомий склад у пунктах відправлення;
- переміщення вантажів і пасажирів дорогами між пунктами відправлення їх призначення;
- розвантаження вантажів або висадка пасажирів у пунктах призначення;
- технічне обслуговування транспортних засобів.

В АТП висуваються особливі вимоги до водіїв та автомобілів: обов'язкове проходження медичного огляду водіїв — не рідше ніж раз у 2 роки, а також щоденний огляд лікаря перед виїздом із гаража; автомобіль також щоденно перевіряється механіком перед виїздом, про що робиться відповідний запис у подорожньому листі автомобіля. В АТП здійснюється нормування роботи водія згідно з Положенням про робочий час та час відпочинку водіїв автомобілів, затверджене постановою Держкомпраці від 16.08.77 р. № 255/16 та нормування витрачання палива та автомобільних шин залежно від пори року, кількості жителів у місті, поворотів маршруту на дорозі, типу двигуна, маси автомобіля, наявності кондиціонера тощо згідно з нормами: Норми витрачання пального та мастильних матеріалів на автомобільному транспорті, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 10.02.98 р. № 43., Норми експлуатаційного пробігу автомобільних шин, затверджені Наказом Міністерства транспорту України від 08.12.97 р. №420..

Вантажо та пасажироперевезення підлягають обов'язковому ліцензуванню відповідно до Закону України "Про ліцензування окремих видів господарської діяльності" від 01.06.2000 р. № 1775-ІІІ. Перевізники зобов'язані проводити обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Це передбачено Законом України "Про страхування" від 07.03.96 р. № 85/96-ВР. та Постановою Кабінету Міністрів України "Про порядок і умови проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів від 28.09.96 р. № 1175., де обумовлено, що об'єктом обов'язкового страхування цивільної відповідальності є цивільна відповідальність власників транспортних засобів за збиток, нанесений третім особам унаслідок дорожньо-транспортної пригоди. Ці витрати включають до складу валових витрат і собівартості перевезень [3].

Після набуття Україною незалежності значно зросла загальна чисельність автотранспортних господарств у результаті приватизації підприємств країни. Сучасний ринок транспортних послуг характеризується високою конкуренцією та динамічністю впливу зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Найголовнішими параметрами, які визначають конкурентоспроможність і ефективність роботи АТП в ринкових умовах, є швидкість та технологія доправлення вантажів, якість і мобільність перевезень, цінова політика, номенклатура послуг, що надає підприємство, географія обслуговування, дотримання правового виконання автомобільних перевезень, наявність спеціалізованого рухомого складу.

Список використаних джерел

1. Редзюк А. М., Волков П. П., Дмитренко С. Ю., Яценко Т. М., Кроль В. В. Автомобільний транспорт України: стан, проблеми, перспективи розвитку / За заг. ред. А. М. Редзюка. Київ : ДП "ДержавтотрансНДІпроект", 2005. 400 с.
2. Зеркалов Д.В. Транспортна система України. Київ: Основа, 2006. 704 с.
3. <https://library.if.ua/books/2.html>

Потапенко Микола

канд. техн. наук, старший викладач

Рамш Василь

канд. техн. наук, доцент, завідувач кафедри

Шаршонь Віталій

асистент

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»

Бережани, Україна

ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕРІОДИЧНОСТІ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ ЕЛЕКТРОТЕРМІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ БІОГАЗОВИХ УСТАНОВОК

Результати обстеження роботи електротермічного обладнання біогазових установок (БГУ) виявили досить часті необґрунтовані його відмови.

Відмови електротермічного обладнання приводять до збитків, які складаються із вартості аварійного ремонту самої установки і вартості зумовленої порушенням температурного режиму метаногенезу.

Річні затрати на експлуатацію електротермічного обладнання можна значно знизити, якщо скоротити число їх відмов та зменшити втрати від порушення технологічного процесу біогазових установок. Зменшити кількість відмов можна шляхом організації технічних обслуговувань (ТО) і поточних ремонтів (ПР) в оптимальні терміни і з високою якістю, а зменшити збитки від порушення температурного режиму БГУ можна за рахунок скорочення часу ремонту електротермічної установки (ЕТУ).

В даний час обслуговування електроустановок регламентується системою планово – запобіжних ремонтів, де наведені нормативи з періодичності виконання робіт та затрат праці на кожний елемент електрообладнання. Періодичності проведення технічних обслуговувань для систем автоматики, апаратів керування і захисту і самих електротермічних установок різняться в часі, вони змінюються від 2 – 6 місяців для проведення ТО і від 6 – 12 місяців для проведення ПР, а тому необґрунтовано збільшується тривалість простоїв всієї електротермічної установки. Щоб зменшити експлуатаційні витрати та удосконалити планування робіт з ТО і ПР, доцільно одержати інтегральні показники, які б визначили періодичність, трудомісткість і вартість профілактичних робіт для ЕТУ і систем керування.